

Van de redactie.

Frans stuurde het volgende bericht: Veel historische feiten zijn boven tafel gekomen door talloze onderzoeken van genealogische aard, gerealiseerd dank zij Uw bijdrage, echter steeds gaat het over namen met bijbehorende data. In het te verschijnen Nederveenboek worden alle Nederveenen voorzien van een unieke (genealogische) code. Graag wil ik dan ook U vragen om alle verhalen, U bekend, van deze bekende en minder bekende, oude en minder oude Nederveenen aan mij te sturen, per email, per post etc. Ik kan deze verhalen archiveren met behulp van deze code en op termijn middels bijv. een cd rom aan U uitdelen. Van een aantal Nederveenen heb ik reeds verhalen en ik zal U daarvan in de volgende nieuwsbrief op de hoogte brengen. Kijkt U vast op zolder ??

Frans Nederveen. Nederveen.Fr@hetnet.nl
Zeggelaarsweg 20 6741 GV te Lunteren.

Deze Nieuwsbrief gaat uitgebreid in op de relatie tussen de familie (Van) Nederveen en de familie Van Nerven. Kees komt in de loop van zijn betoog met vele nieuwe historische gegevens. Uit zijn artikel blijkt nog eens te meer het genealogisch onderzoek naar onze familie nog lang niet is voltooid.

Het laatste artikel gaat op het thema Nederveen - Neerven verder in. Het is een citaat van het Meertens Instituut. Het Instituut dat de laatste jaren bekender is geworden, omdat het model stond voor de romancyclus "Het Bureau" van J.J. Voskuil.

Veel leesplezier.

F&

Van de voorzitter.

De zomer loopt op zijn einde. Ik hoop dat u heeft kunnen genieten van de weinige mooie dagen. De Vriendendag was voor wat het weer betreft een voorbode. Er was die tweede zaterdag in mei regen voorspeld. Maar het viel allemaal toch nog mee. Eigenlijk zijn alle keren de Vriendendag zonovergoten. Deze keer niet. Door een bewolkt Brabants land reed een stoet met auto's vol Nederveenen een interessante en afwisselende puzzeltocht. Maar er viel geen spatje regen. En het was als altijd weer reuze gezellig!

Volgende Vriendendag wordt niet de tweede zaterdag in mei 2005, maar de derde. De tweede zaterdag valt vlak voor Pinksteren en de ervaring leert dat dat geen goed idee is. Dus rekent u maar op 21 mei 2005 voor de volgende Vriendendag, dan te houden in Antwerpen.

Overigens schrijft Kees in zijn artikel in deze Nieuwsbrief over een Jan van Nerven die in 1626 een huis laat bouwen in ... Edam. Dat biedt nieuwe perspectieven voor een Vriendendag in een andere richting: we komen, logischerwijs, altijd in Brabant terecht, met uitstapjes naar Zuid-Holland. U moet er maar eens over nadenken of u het leuk vindt om naar een noordelijker streek te gaan om een Nederveen-kijkje te nemen.

Voor de Stichting breken nu spannende tijden aan: het boek staat nu toch echt op stapel. Binnenkort wordt u benaderd voor een voorinschrijving. We rekenen op uw enthousiaste kooplust!

Ruud N.

Colofon. De Nieuwsbrief van Nederveen is uitgave van de Stichting van Nederveen en verschijnt ieder kwartaal. De Nieuwsbrief wordt zonder kosten toegezonden aan de Vrienden van de Stichting. Het adres van de redactie en van het secretariaat van de Stichting van Nederveen is *Oranje Nassaulaan 175, 2051 HN Overveen*. Wat gepubliceerd wordt is niet per sé de mening van het Bestuur, tenzij dit anders wordt gesteld. Uit de nieuwsbrief mag, behoudens bronvermelding, vrijelijk worden geciteerd. De redactie wordt gevoerd door F.T.M. Nederveen en R.Th.M. Nederveen.

Opnieuw: van **Ne(e)rve(e)n** en **Nederveen**.

Hoe langer ik bezig ben met de varianten op onze familienaam hoe sterker ik tot de conclusie kom dat deze op de een of andere manier moeten samen hangen. De overtuigende koppelingen daarvoor zijn weliswaar nog steeds niet onomstotelijk vastgesteld, maar de aanwijzingen worden steeds talrijker. Enkele voorbeelden hiervoor zijn:

(Gevonden op het internet:)

Archief Het Hollandse Huis

DATUM: 03-10-1508

Naam (orgineel): Willem van **Neerveen**

Naam (standaard): Willem Nederveen, van

FUNCTIE: welgeboren man,

INSTELLING: Hoge Vierschaar van Zuid-Holland

De veronderstelling dat de familienaam Nederveen gelijkgesteld kan worden met Nerven en Neerven wordt ondersteund door enkele clausules in het testament van Gerrit van Clootwijck, gedateerd 1 April 1542. Hij was pastoor in Capelle en twee van zijn broers of neven waren met een meisje Nederveen getrouwd. Beide huwelijken komen in onze genealogie voor.

Van het oorspronkelijk in het latijn geschreven testament is in 1633 een Nederlandse vertaling gemaakt. De volgende clausules treffen we daarin aan:

*“9. Maakt Aereen **van Nerven** (= **Adriaan van Nederveen**), vermoedelijk tijdens zijn ziekte plaatsvervangend pastoor, 50 carolus gulden, om daarmede te deffenderen zijn recht van zijn collatie en presentatie der kercke van Capelle (...)*

*15. Maakt **Nervens** (= **Nederveens**) kinderen te Vlijmen 3 gulden eens voor kleeren. (...)*

19. Maakt een jaarlijksche eeuwige rente van 20 carolus gulden, uit 4 geerden lands

*en 1 morgen moer-dellen onder Klein-Waspik gelegen, om daarmede ter schole te onderhouden een jongen, die daartoe bekwaam wezen zal, stammende uit het geslacht van Clootwijck, **Nerven** (= **Nederveen**), **Rijswijck** of **Borghgrave**. Dat van Clootwijck zal de voorkeur hebben.”*

(Taxandria 1923 p.139 e.v.)

Een verder legaat vermeldt: “(...) aan de kerk van Capelle 2 kussenen van de 8, daar de wapens van Clootwijck en Nerven op staan (...)”

Hierbij valt de gelijkenis op van het ons bekende Nederveen-wapen met dat van Clootwijck. Ook daar een schild gedeeld door een rode baar en 15 vierkantjes of sterren, in de verdeling 5-4 boven en 3-2-1 onderin.

En hoe gemakkelijk een spelling kan veranderen levert de stamreeks van een zekere Martinus **van Erve** (1852 - 1941), die na 11 generaties afkomstig is van Goyaert Dirck Goyaert **van Nerven** (ca. 1383). Van deze Goyaert hebben we inmiddels een stamreeks van 16 generatie met daarin tot nu toe 305 nakomelingen.

Een aardig verhaaltje over een naams-wijziging levert dezelfde Martinus van Erve. Het verhaaltje geven we de titel: *Putoor of hoe een bijnaam een familienaam werd.*

Jan Cornelis Damiaen van Nerven werd vermoedelijk omstreeks 1587 geboren. Hij was de zoon van Cornelis Damiaen Gheraert van Nerven en Catharina Michiel Dielis Jan Swagemakers. Hij was getrouwd met Niesje Dirks.

Uit een verklaring van 27 februari 1723 welke door 2 inwonsters van Edam bij notaris Pieter Claasz. Dekker te Edam werd afgelegd, bleek ondermeer dat beiden omstreeks 1618 vanuit Brabant naar Edam waren gekomen.

In 1626 liet hij op de Kaasmarkt te Edam een huis bouwen, dat tegenwoordig huisnummer 9 heeft. In de gevel is een gevelsteen aangebracht waarop een struisvogel met een hoefijzer in de snavel staat afgebeeld. Sedert 1784 is in dit huis de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen gevestigd. Hij bleek een groot liefhebber te zijn van de jacht op waterwild en kreeg al gauw de bijnaam Putoor toebedeeld. Een putoor is een soort reiger.

Uit het gezin kwamen vier zoons voor, waarvan er drie met de achternaam Putoor werden gedoopt. De andere zoon kreeg de oorspronkelijke familienaam Van Nerven, maar diens kinderen kregen weer de familienaam Putoor.

Op 15 december 1652 werd Jan Cornelis Damiaen van Nerven te Edam begraven als Jan Cornelisz. Petoor.

De naam Putoor werd ook geschreven als: Putoir, Putoors, Petoor, Pitoor, Pytoor en Pitoir.

Zoals ook in de vorige Nieuwsbrief werd vermeld, kunnen we vrijwel met zekerheid er van uitgaan dat Nederveen, Neerven, Nerven en zelfs Erven van dezelfde stam zijn afgeleid. Vanuit deze overtuiging is gedurende de afgelopen paar jaar een groot aantal namen met gegevens verzameld, die echter voor een belangrijk deel nog geen samenhang vertonen. Zo is een sterke concentratie van de naam 'van Neerven' in het oosten van Brabant te zien (omgeving van Helmond) terwijl (van) Nerven en Erven bijna op een kluitje in Tilburg en Goirle te vinden zijn. Van enkelen van hen zijn beperkte stamreeksen te maken, zoals van Goijaert Dirck van Nerven, geb. ca. 1415, Mathijs (Joost) van Neerven, geb. ca. 1550 en Peter Janssen van Neerven, geb. ca. 1715. Van Mathijs treft U (een deel van?) de reeks in deze Nieuwsbrief aan.

Als afwisseling geef ik U nu een tijdsbeeld van het leven van onze Brabantse naamgenoten. Zoals U zult weten hield een aanzienlijk deel van de Nederveenen zich in vroeger tijd met de landbouw bezig. In die jaren kende men in Brabant de zogenaamde molendwang,

“Vóór de 18e eeuw, toen men nog niet de kracht van den stoom en de electriciteit kende, werden in de voormalige Meierij van 's Hertogenbosch de granen hoofdzakelijk gemalen door molens, welke gedreven werden door wind- of waterkracht. Hunne molenaars vonden hunne verdiensten voor dat malen in het maalloon, ook wel molster genaamd, dat bestond in het voor zich behouden van een deel van het door hen tot meel gemalen graan, hetwelk scheppen geheeten werd. Evenals nog in latere eeuwen menigmaal geklaagd werd over het (teveel) scheppen van de molenaars, zoo was dit ook in vroegere eeuwen in de Bossche Meierij het geval.

De molenaars in de Meierij van den Bosch hadden krachtens octrooi van de Hertogen van Brabant het recht van molendwang of banaliteit (vandaar de naam van dwang- of banmolens), nl.: die van Osch, waarvan het recht van molendwang zich uitstreckte, behalve over de stad Osch, over de dorpen Heesch, Nistelrode en Berchem, en die van Maren, waarvan het recht van molendwang zich uitstreckte, behalve over dat dorp, over de dorpen Alem en Kessel.

Het recht van dwang van den molen te Osch, d.i. de verplichting van de inwoners van een dorp om op die bepaalde molen hun graan te laten malen, was door Wenceslaus en Johanna, Hertog en Hertogin van Brabant, verleend aan Alard, proost van Leuven ; dat van Maren in 1306 door Hertog Jan van Brabant aan Willem van Kessel. Het recht van

molendwang is in 1798 met zoovele andere heerlijke rechten afgeschaft.

Het schijnt, dat na den Vrede van Munster de ingezetenen der Meierij van den Bosch, die langs de grenzen der Zuidelijke Nederlanden woonden, hun granen buiten die grenzen lieten malen, waarschijnlijk om de belasting op het gemaal, waarmede de Republiek der Vereenigde Nederlanden de Meierij ook al gezegend had, te ontgaan." (Ontleend aan Taxandria 1930)

U ziet, er is niets nieuws onder de zon...

Parenteel voor Mathijs (Joost) van Neerven

15 jan 2004 (NEDERVOB-bestanden)

Ia. Mathijs (Joost) van Neerven [859], geb. omstreeks 1550.

Uit een onbekende verbintenis:

1. Wilbert Mathijs van Neerven [860] volgt Ila.
Ila Wilbert Mathijs van Neerven [860], geb. omstreeks 1580, overl. v. dec 1653, tr. 1630 met Catharina Aerts Jan [861].

Uit dit huwelijk:

1. Jan Wilbert Mathijs van Neerven [863] volgt IIIa.

2. Wilbert Mathijs van Neerven [860], tr. eerder 1605 met Jenneke

3. Hendrick Franssen op de Cruijset [862], geb. 1580, overl. na nov 1666.

Uit dit huwelijk:

1. Joostken van Neerven [881], geb. te Bakel, tr. met Daniel Jan Verhagen [1886], geb. omstreeks 1610, overl. 1691.

2. Mareijke van Neerven [882], geb. te Bakel.

3. Anthoniske van Neerven [883], geb. te Bakel, tr. met Jan Antonis Banckers [1887], geb. omstreeks 1610.

4. Jenneken van Neerven [884], geb. te Bakel, tr. met Anthonis Anthonissen Banckers [1888].

5. Catharina van Neerven [885], geb. omstreeks 1635 te Bakel, tr. met Marten Peeters [1889].

IIIa. Jan Wilbert Mathijs van Neerven [863], geb. omstreeks 1610 te Bakel, tr. met Ida Jan Joosten [864], overl. 11 mei 1683 te Bakel.

Uit dit huwelijk:

1. Lijneke van Neerven [886], geb. te Bakel.

2. Wilbert van Neerven [887], geb. te Bakel.

3. Thonis van Neerven [888], geb. te Bakel.

4. Peter van Neerven [889], geb. te Bakel.

5. Maria van Neerven [890], geb. te Bakel.

6. Huybert van Neerven [865] volgt IVa.

IVa. Huybert van Neerven [865], geb. omstreeks 1655 te Bakel, tr. 22 okt 1679 te Bakel met Lutgardis Driessen [866].

Uit dit huwelijk:

1. Willem Huijbers van Nerven [564] volgt Va.

2. Petrus Huijbers van Neerven [614] volgt Vb.

Va. Willem Huijbers van Nerven [564], geb. 20 sep 1680 te Bakel, tr. 2 aug 1705 te Bakel met Maria Jan Stercken [565].

Uit dit huwelijk:

Joannes van Nerven [566], ged. 5 mrt 1712 te Bakel.

Vb. Petrus Huijbers van Neerven [614], geb. 8 nov 1683 te Bakel, overl. v. aug 1730, tr. 10 apr 1707 te Bakel met Elizabeth Michael van der Bijl [615].

Uit dit huwelijk:

1. Helena van Neerven [880], geb. 1 apr 1706 te Bakel, tr. 21 jan 1731 te Blaarthem met Joannes van den Heuvel [1610].

2. Huijbert van Neerven [891], geb. 17 sep 1708 te Bakel.

3. Petrus Peters van Neerven [443] volgt VIa.

4. Huijbert van Neerven [892], geb. 29 okt 1713 te Bakel, overl. 24 juni 1743 te Zutphen.

5. Michael van Neerven [893], geb. feb 1719 te Bakel.

VIa. Petrus Peters van Neerven [443], geb. 16 jan 1711 te Bakel, overl. v. jul 1754, tr. 5 mei 1748 te Bakel met Catharina van den Broeck [444], geb. 6 jan 1725 te Bakel, overl. 2 feb 1804 te Venray.

Uit dit huwelijk:

1. Joachim van Neerven [956], geb. 15 okt

1746 te Bakel.

2. Andreas Peter van Neerven [485] volgt VIIa.

3. Joannes (Jan Peters) van Neerven [446] volgt VIIB.

4. Elizabeth van Neerven [447], ged. 11 jul 1752 te Bakel.

VIIa. Andreas Peter van Neerven [485], geb. 11 nov 1748 te Bakel, overl. 15 sep 1815 te Bakel, tr. 20 feb 1803 te Bakel met Theodora Gerardi Hendrickx [1446]. Andreas Peter van Neerven [485], tr. eerder 23 feb 1772 te Bakel met Petronella Jan (Claessen) Peters [486], begr. 5 jan 1802 te Bakel.

Uit dit huwelijk:

1. Petronella Andreas van Neerven [247], geb. 27 mei 1772 te Bakel, tr. 18 feb 1798 te Bakel met Antony Jan van Hout [1690], geb. te Bakel.

2. Judocus van Neerven [488], ged. 8 mrt 1774 te Bakel.

3. Joannes van Neerven [489], ged. 17 jan 1777 te Bakel, overl. 22 jul 1831 te Deurne.

4. Peter van Neerven [490], ged. 5 mrt 1780 te Bakel.

5. Joanna Maria van Neerven [491], ged. 28 mei 1782 te Bakel, begr. 8 okt 1790 te Bakel.

6. Justina van Neerven [492], ged. 27 sep 1785 te Bakel, begr. 23 okt 1790 te Bakel.

7. Petrus Andreas van Neerven [493] volgt VIIIA.

VIIB. Joannes (Jan Peters) van Neerven [446], ged. 1 okt 1750 te Bakel, landbouwer, overl. 25 jun 1829 te Deurne, tr. 14 feb 1779 te Deurne-Liesel met Johanna Maria van de Kerkhoff [713], geb. omstreeks 1755 te Deurne.

Uit dit huwelijk:

1. Petronilla van Neerven [714], ged. 29 okt 1780 te Deurne.

VIIIA. Petrus Andreas van Neerven [493], ged. 31 jul 1788 te Bakel, landbouwer, overl. 15 mrt 1853 te Deurne, tr. 7 jul 1832 te Deurne met Hendrina (of Hendrica) Munsters [1506], geb. 24 jul 1797 te Deurne, dienstmeid, overl.

6 feb 1875 te Deurne.

Uit dit huwelijk:

1. Pieter van Neerven [1413], geb. 21 apr 1833 te Deurne, overl. 28 jan 1835 te Deurne.

2. Hubertus van Neerven [1372], geb. 23 jul 1834 te Deurne.

3. Dorothea Maria van Neerven [1349], geb. 17 jun 1836 te Deurne, landbouwster, tr. 11 mei 1878 te Deurne met Hendricus Vlemmings [1543], geb. 11 sep 1844 te Bakel, wever.

4. Hendrica van Neerven [1361], geb. 3 mrt 1838 te Deurne, landbouwster, overl. 1 feb 1882 te Deurne, tr. 10 feb 1870 te Deurne met Antonie van Mierlo [1578], geb. 3 jul 1845 te Lieshout, landbouwer.

5. Pieter van Neerven [1414], geb. 29 mrt 1841 te Deurne. Petrus Andreas van Neerven [493], tr. eerder 15 feb 1823 te Deurne met Elisabeth Leonardi Deenen [1501], geb. 31 dec 1790 te Gemert, landbouwster, overl. 24 jan 1831 te Deurne.

Uit dit huwelijk:

1. Andreas van Neerven [1449], ged. 16 feb 1824 te Bakel.

2. Johannes van Neerven [1663], ged. 1 mei 1825 te Bakel.

3. Petronella van Neerven [1738], geb. 2 feb 1828 te Bakel, dienstmeid, tr. 5 mrt 1859 te Deurne met Johannes Munsters [1739], geb. 13 nov 1809 te Deurne, venter.

4. Helena Maria van Neerven [1360], geb. 6 nov 1830 te Deurne, landbouwster, tr. 21 jun 1871 te Deurne met Wilhelmus Melgers [1577], geb. 11 feb 1829 te Deurne, wever.

Kees N, Apeldoorn

Een limerick van de laatste Vriendendag:

De familietak gereden uit het hoge Noorden
luisterde met genoegen naar Ruuds' woorden:
van Nederveen tot Neerveen
dat was weer even wennen.

Leren wij die mensen nu echt ooit allemaal kennen?

De vermelding van Ne(d)erve(e)n bij het Meertens Instituut.

Als vervolg op het hiervoor afgedrukte artikel van Kees Nederveen uit Apeldoorn citeer ik hieronder de vermelding van Nederveen / van Neerven op de website van het Meertens Instituut. Het Meertens Instituut is een onderdeel van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen en verricht onderzoek en documenteert Nederlandse taal en cultuur. Uit het citaat blijkt, dat ook dit Instituut de mening van Kees is toegedaan. Nederveen en Neerven en de varianten vormen één en dezelfde naam. We lezen er:

“Neerven, van verklaring:

Deze naam kan met verschillende plaatsen in verband worden gebracht: Nerhoven of Nerven boven Gilze, Nederve(e)n te Capelle in de Langstraat, Neerven bij Loenhout en bij Wortel in de Antwerpse Kempen.

naamsvermeldingen en literatuurreferenties:

- Johannes de Loenhout dictus de Nederverne, 1303; Willem van Nederveen werd in 1325 beleend met het ambacht Nederveen in de Langstraat; Godevaert van Nederven, 1387 = Godevairt van Nerven, schepen van Gilze 1392 [Buiks-1994, p 69, 183].

- Het eerste contact van de magistratenfamilie Van Neerven/Nederven met de Steenbrugstraat in Breda is te traceren in het jaar 1428: zekere Peter en Jan van Nederven verkochten in dat jaar het eiland den Regenbeemdt. Peter van Neerven is volgens het testament van zijn moeder uit 1395 een bastaardzoon van haar en Willem van Neerven, ambachtsheer van Nederveen bij het tegenwoordige Sprang-Capelle. Vrijwel

zeker is dat de oudst bekende Willem van Nederveen door de graaf van Holland in 1325 beleend werd met het ambacht van Nederveen. Volgt een rubriek met de notabelen van deze familie met carrière in Breda [Jac.H. van Hooydonk, 'Hofhuizen in de Steenbrugstrate (Nieuwstraat): het huys Nederverne ook de Gruyters huysinge genoemd', in: Engelbrecht van Nassau. Kwartaalblad van de Heemkundige Kring Breda 18 (1999), nr 2, p 77].

- Floris van Nederveen Jansz, 1458 te Veen [G.M. van Aalst & J.C. Kort, 'De lenen van de hofstede Boxtel in het Land van Heusden, 1356-1688', in: Met Gansen Trou 40 (1990), p 108].

- Na de Sint Elisabethsvloed van 1421, waarbij het ambacht Nederveen verloren ging, vormde jonker Jan van Nederveen de schakel tussen de middeleeuwse ridderlijke familie Van Nederveen en de in de daarop volgende eeuwen in de Langstraat zo bekende familie Van Nederveen, waarvan veel leden belangrijke openbare functies bekleed hebben. Jan van Nederveen was in 1630 schout van 's-Grevelduin-Capelle [J.W. Maris, 'Wetenswaardigheden: Familie Van Nederveen', in: Bruggeske. Contactorgaan van de Vereniging voor Heemkunde van Sprang-Capelle en omgeving 5 (1991), nr 2, p 62].

varianten en/of samenstellingen:

Van Erve, Van Erven, Nederveen, Van Nederveen, Van Nerven, Neerven, Neervens.” (Meertens Instituut website: www.meertens.knaw.nl onder lemma 'Neerven')

Ruud N, Amsterdam.

Nog een limerick van de laatste Vriendendag:

De Molenschotse Anneke
zoekt altijd naar een manneke
De echtelijke vreugd
is hier nog een deugd
en vult de maag uit 't panneke